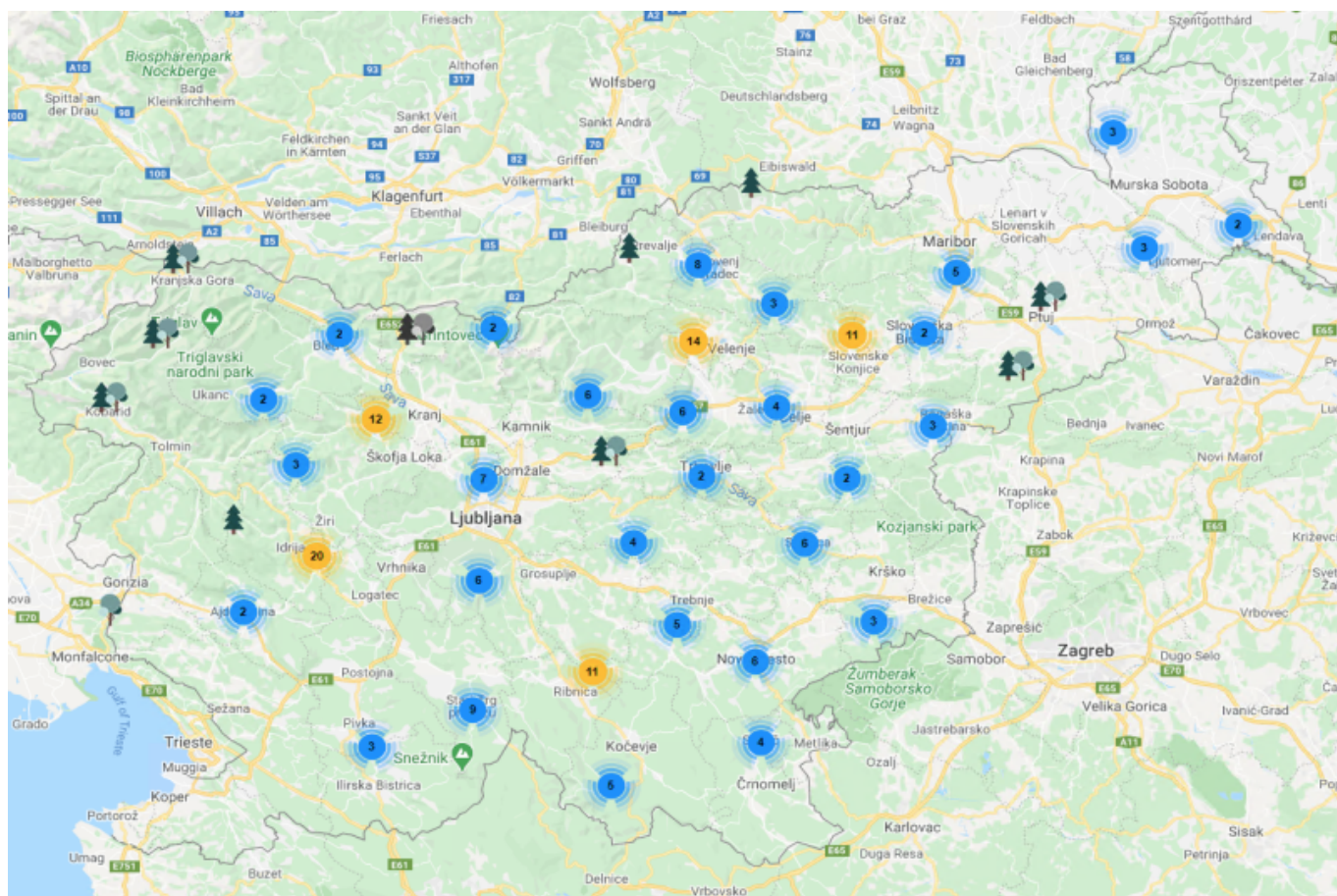

Stanje žagarskih obratov v Sloveniji v letu 2019

uni.dipl.ing.gozd. Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Peter Prislan, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 15.03.2021

V letu 2020 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije opravili raziskavo med žagarskimi obrati, z namenom ugotavljanja aktualnega stanja v slovenski žagarski industriji. Glavni cilj raziskave je bil razumeti dinamiko razvoja primarne lesnopredelovalne industrije v Sloveniji, kar bo pripomoglo k oblikovanju učinkovitejših ukrepov in strategij nadaljnega razvoja te panoge.

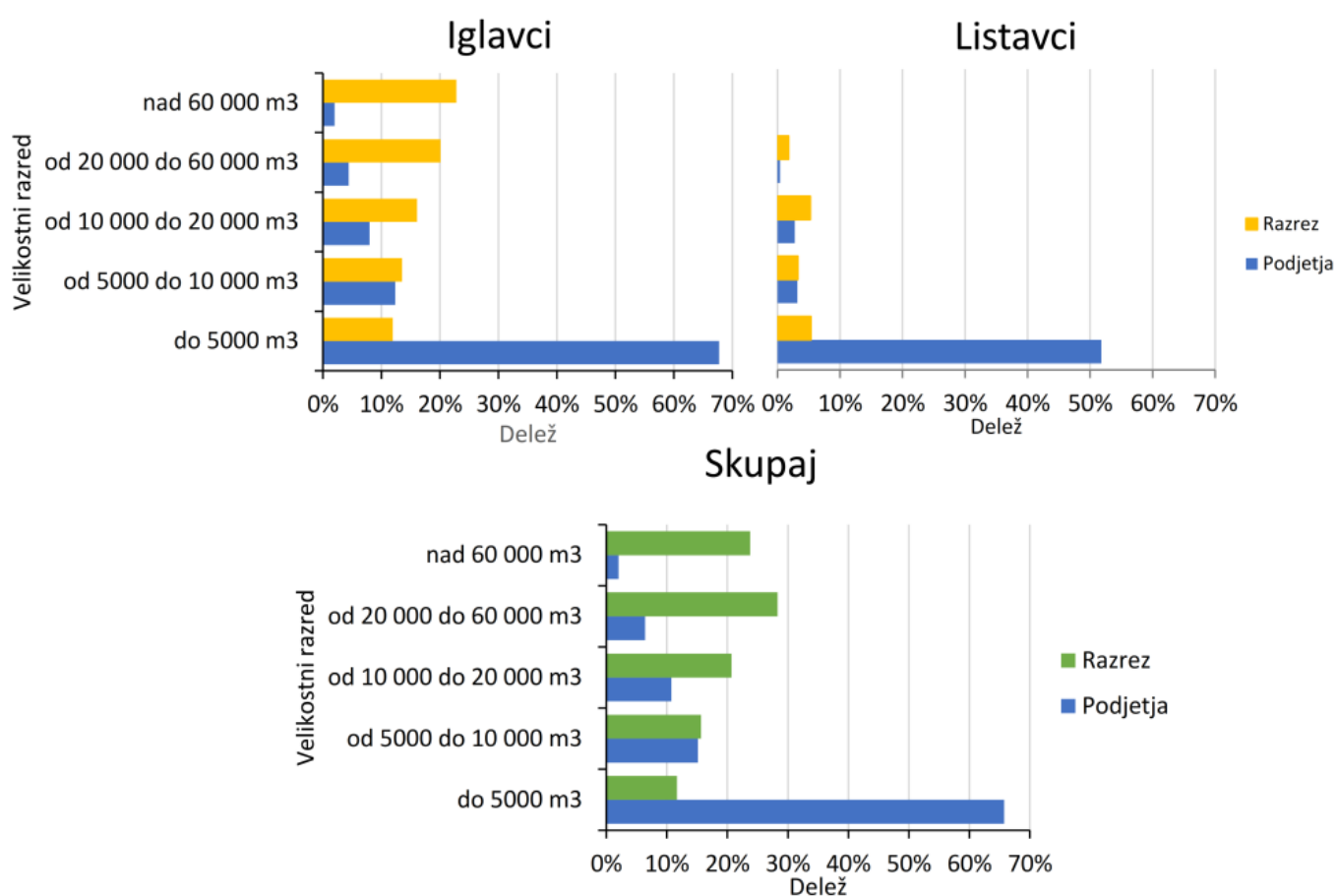
Za izvedbo raziskave smo pripravili podatkovno bazo s 1.133 poslovnimi subjekti, ki se potencialno ukvarjajo z razrezom hlodovine. Seznam je bil pripravljen na podlagi podatkov AJ PES, kjer smo zbrali vsa podjetja z dejavnostjo C 16 registrirano kot glavno ali stransko. Seznam smo dopolnili s podatki

pretekle raziskave žagarske industrije (v okviru projekta IDWOOD) ter seznamom združenja SLOLES in družbe SiDG d. o. o.

Število obratov in razžagane količine

Na anketni vprašalnik se je odzvalo 52 % subjektov, t.j. 591 evidentiranih podjetij iz seznama. Od vseh sodelujočih nam je 260 podjetij potrdilo, da se z razrezom hlodovine ne ukvarja, 331 sodelujočih podjetij pa se z žagarstvom ukvarja. Žagarski obrati sodelujoči v anketi so v letu 2019 skupaj razžagali 1.706.415 m³ hlodovine, od tega predstavljajo iglavci 84 %. Glede na rezultate 331 žagarskih obratov je bila količina razžagane hlodovine v letu 2019 sledeča:

- 1.439.911 m³ iglavcev
- 266.504 m³ listavcev

Slika 1: Struktura žagarskih obratov po količini razrezane hlodovine ter deležu celotnega razreza

Številčno prevladujejo podjetja, ki razžagajo do 5.000 m³ hlodovine letno (takšnih, je več kot 60 %). Največji delež celotnega razreza v letu 2019 pa so razrezala podjetja z razrezom nad 20.000 m³.

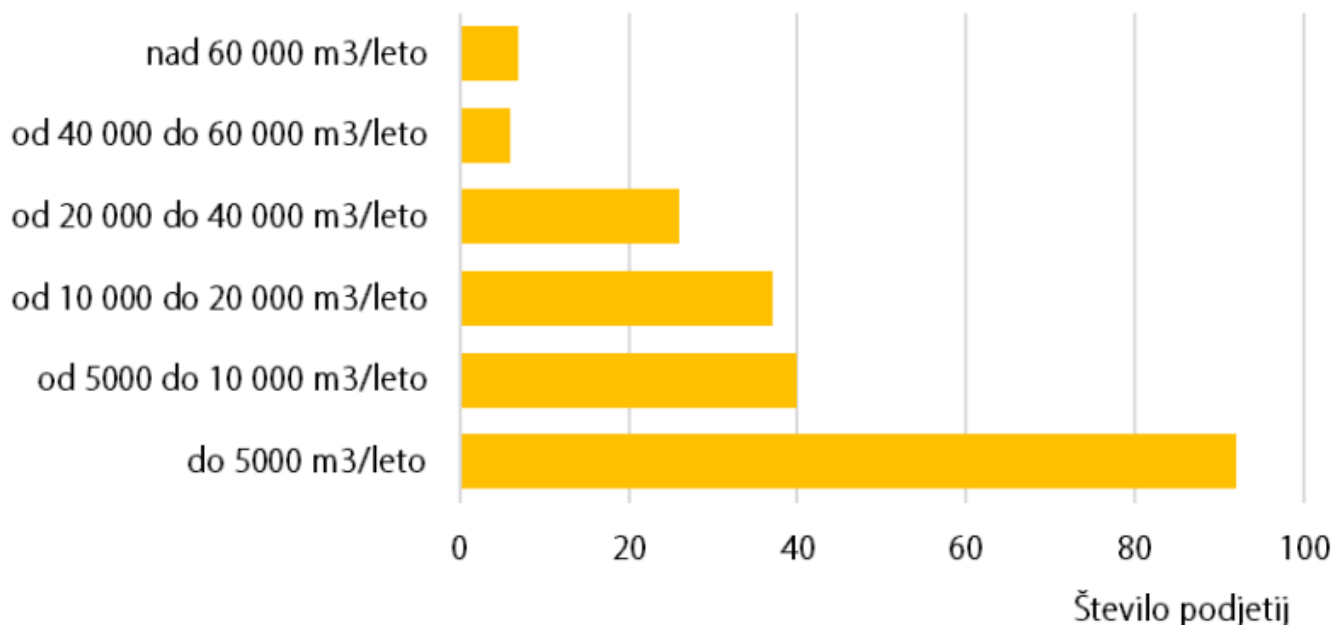
Skoraj tretjina med 1.133 evidentiranimi podjetji so nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (NDDK).

Ker je delež hlodovine, ki jo razrežejo v celotni količini relativno majhen, smo v anketiranje vključili le vzorec teh podjetij. Glede na vzorec, ki je bil izbran naključno, lahko sklepamo, da se okoli 50 % evidentiranih NDDK-jev ukvarja z razžagovanjem hlodovine. Če upoštevamo še ocene združenja SLOLES za podjetja, ki se niso odzvala na anketni vprašalnik, lahko številu 331 pripišemo še okoli 180 podjetij, ki se v večjem ali manjšem obsegu ukvarja z žagarsko dejavnostjo.

Če k rezultatom 331 žagarskih obratov dodamo oceno razžagane hlodovine celotnega vzorca nosilcev dopolnilnih dejavnosti znaša ocenjena količina razžagane hlodovine za leto 2019: 1,478 milijonov m³ iglavcev ter 0,272 milijonov m³ listavcev.

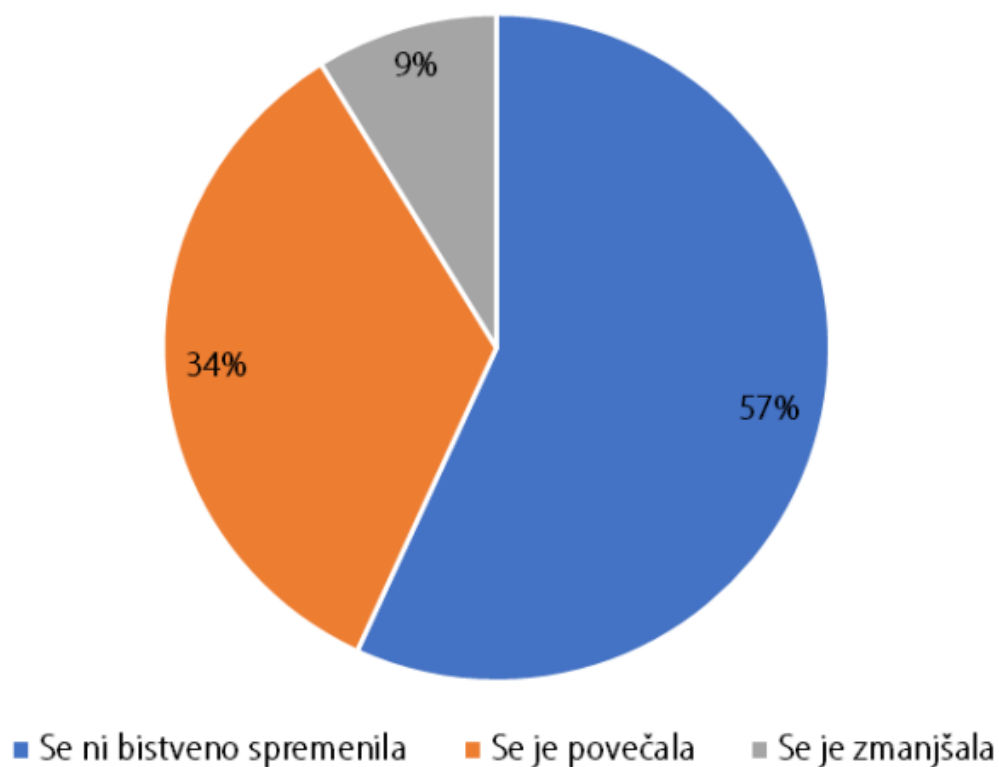
Kapacitete obratov in proizvodi

Na vprašanje o razpoložljivih letnih kapacitetah žagarskega obrata je odgovorilo skupaj 208 podjetij. S 44 % prevladujejo podjetja z letno razpoložljivo kapaciteto žagarskega obrata do 5.000 m³.

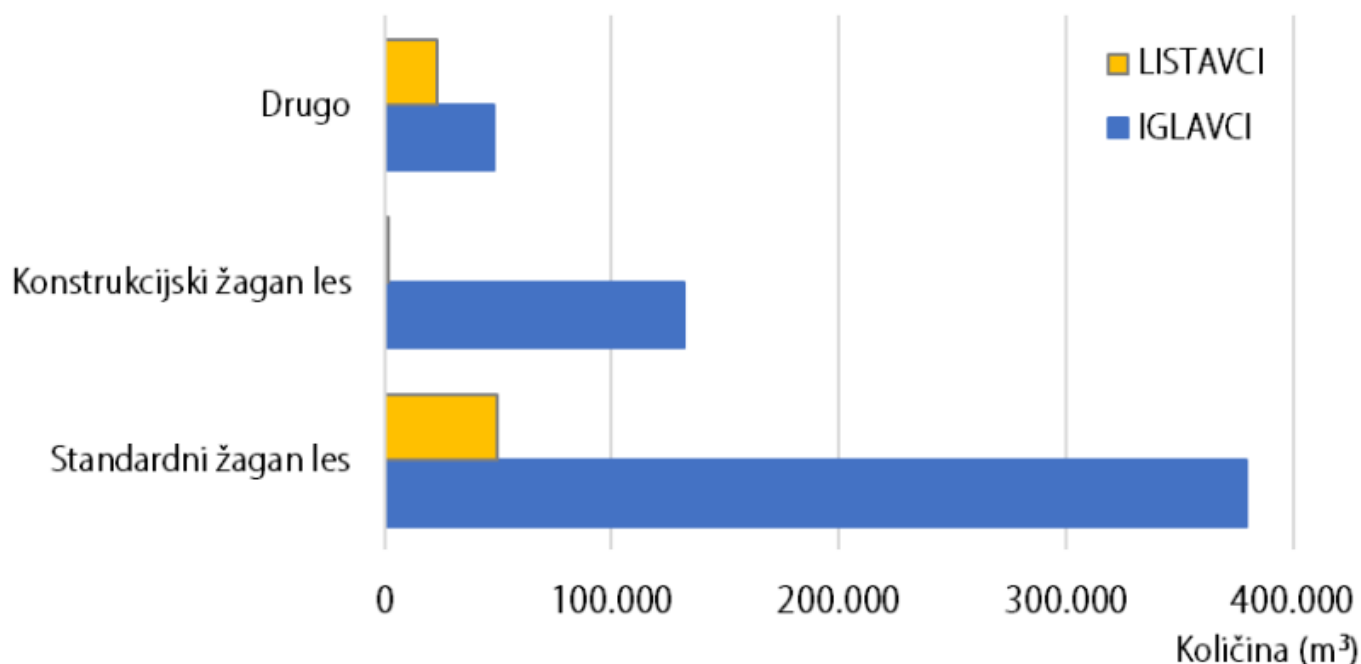
Slika 2: Struktura žagarskih obratov glede na letno razpoložljivo kapaciteto le teh.

Na daljši vprašalnik je odgovorilo 124 poslovnih subjektov, ki so v letu 2019 razžagali skupaj 1.248.056 m³ okroglega lesa, kar predstavlja 71 % celotne razžagane hlodovine ugotovljene z raziskavo. Pri več kot polovici podjetij (57 %) se v letu 2019 ni bistveno spremenil količinski obseg razžaganega okroglega lesa glede na obdobje 2016–2018 (slika 3). 34 % podjetij je v letu 2019 povečalo količino razreza glede na obdobje 2016–2018, 9 % pa zmanjšalo.

Slika 3: Struktura žagarskih obratov glede na obseg razžagovanja okroglega lesa v letu 2019 v primerjavi z obdobjem 2016–2018.

Skupna poročana količina proizvedenega žaganega lesa je v letu 2019 znašala 633.894 m³, vendar je na to vprašanje odgovorilo le 124 podjetij. Tako pri iglavcih kot pri listavcih je prevladovala proizvodnja standardnega žaganega lesa (t.j. deske, plohi,...) (slika 4).

Slika 4: Količina proizvedenega žaganega lesa po vrstah proizvodov v letu 2019.

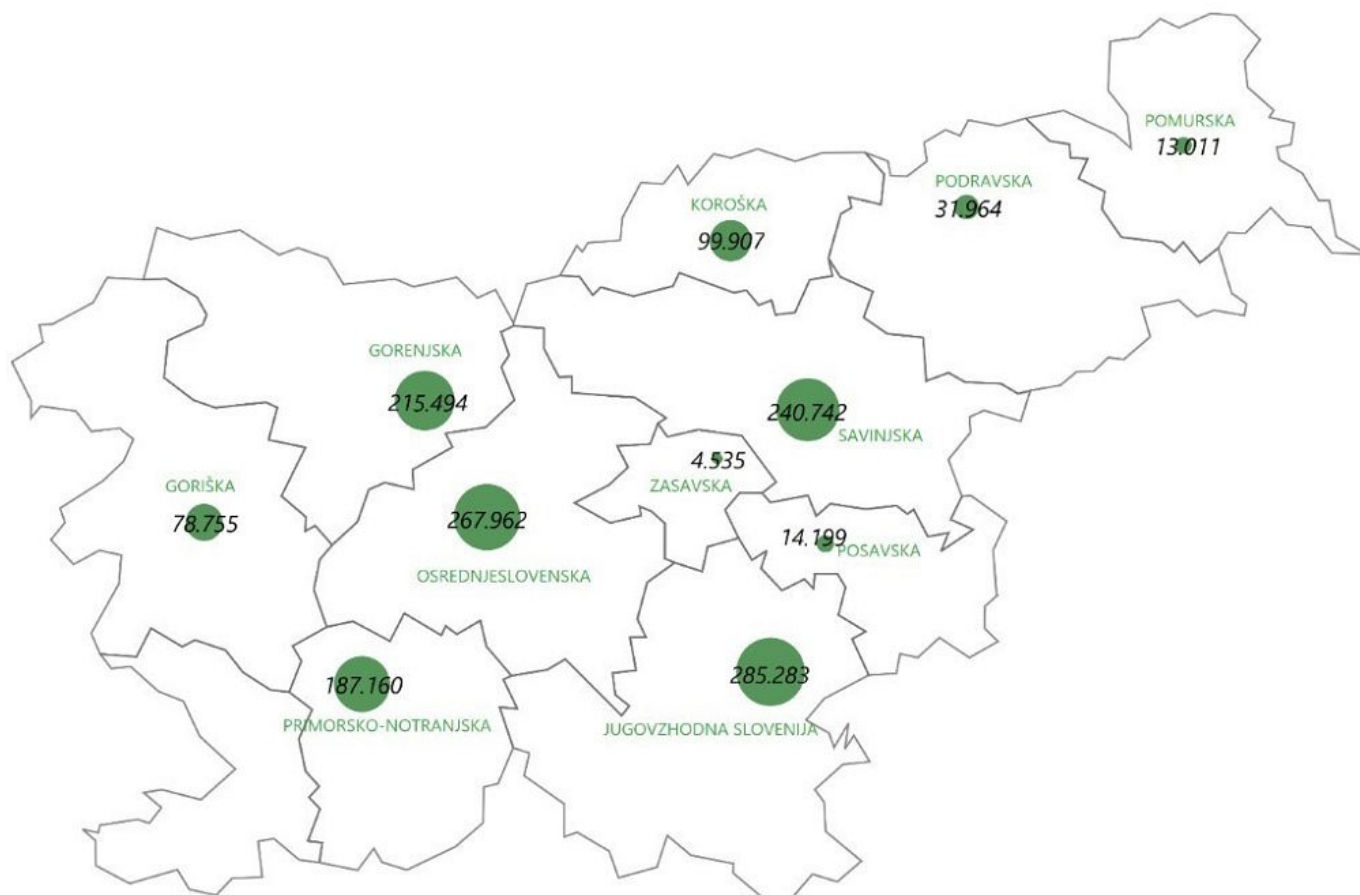
Žagarski ostanki

Količina žagovine in lesnega prahu je pri vseh sodelujočih, ki so odgovarjala na to vprašanje (66 podjetij) znašala 237.339 ton. Nekoliko več kot ena tretjina podjetij, sodelujočih v anketi letno proizvede več kot 1.000 t žagovine. Količina kosovnih ostankov pa je znašala 252.635 m³., prevladujejo podjetja, ki proizvedejo manj kot 500 m³ teh ostankov letno.

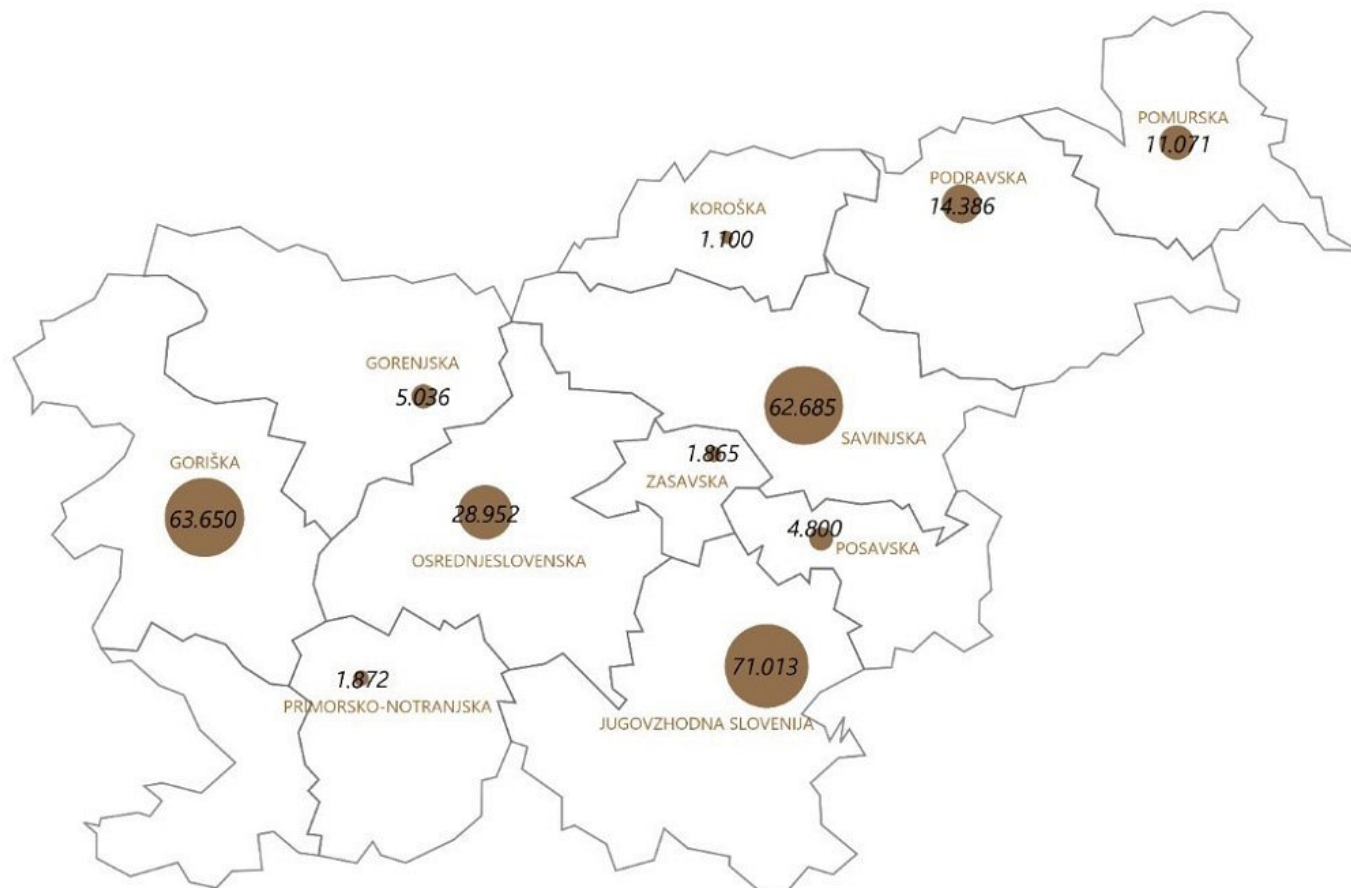
Glede na način porabe lesnih ostankov prevladujejo podjetja (takšnih je 66 oz. 50%), ki nad 80 % proizvedenih ostankov prodajo, sledi lastna raba za proizvodnjo sekancev in druga lastna raba. Za lastno proizvodnjo peletov in briketov sodelujoča podjetja porabijo v povprečju tretjino ostankov.

Vpliv epidemije Covid-19

Ukrepi zaradi razglasitve epidemije bolezni SARS-CoV-2 so pri 64 % sodelujočih žagarskih obratih vplivali na njihovo poslovanje v obdobju marec-maj 2020. 112 poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo z razžagovanjem hlodovine iglavcev, je v obdobju marec-maj 2020 zmanjšalo obseg proizvodnje žaganega lesa za 24,9 %. 69 poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo z razžagovanjem hlodovine listavcev, pa je v enakem zmanjšalo obseg proizvodnje žaganega lesa za 29,4 %.

Slika 5: Količina razžagane hlodovine iglavcev v letu 2019 po statističnih regijah.

Slika 6: Količina razžagane hlodovine listavcev v letu 2019 po statističnih regijah.

Zemljevid žagarskih obratov je na voljo tudi v interaktivni obliki in je prosto dostopen na spletnem portalu WoodChainManager

Na zemljevidu so z lokacijo ter osnovnimi podatki označena podjetja, ki so se z objavo strinjala.